

REFERAT Byrådet (2013-2017) d. 22-02-2017

Mødedato Onsdag d. 22. februar 2017 kl. 17:00

Mødested Multisalen/rådhuset

Mødedeltagere Torsten Nielsen, Per Møller Jensen, Mads Panny, Eva Pinnerup, Anders Bertel, Mette Nielsen, Martin Sanderhoff, Niels Dueholm, Marianne Aaris Andersen, Flemming Lund (Afbud), Søren Gytz Olesen, Flemming Gundersen, Lone Langballe, Ove Kent Jørgensen, Jens Rohde (Afbud), Anna Margrethe Engbæk Schmidt, Gregers Laigaard, Michael Nøhr, Karin Clemmensen (Afbud), Gudrun Bjerregaard, Claus Clausen, Johannes F. Vesterby, Åse Kubel Høeg, Anders Korsbæk Jensen, Britta Leth, Nina Hygum (Afbud), Ib Bjerregaard, Peter Juhl, Nikolai Norup, Stine Damborg, Ida Middelhede Jensen

Indholdsfortegnelse

Brug af pesticider til ukrudtsbekæmpelse.....	3
---	---

Punkt 1: Brug af pesticider til ukrudtsbekæmpelse

15/44113

Resume

Teknisk Udvalg har anmodet forvaltningen om at undersøge mulighederne for og perspektiverne i, at ændre metoden til bekæmpelse af ukrudt på faste belægninger inden for vejskel. I stedet for termisk bekæmpelse af ukrudt foreslås en punktsprøjtning med pesticider.

Udvalget besluttede på mødet den 2. september 2015 ([sag nr. 7](#)) at udsætte sagen med henblik på at få belyst de arealmæssige udstrækninger af arealer, der eventuelt skal fritages på grund af drikkevandsinteresser. Forvaltningen blev i samme forbindelse anmodet om at belyse konsekvenserne, herunder de økonomiske konsekvenser, af den nye vejlov.

Sagen kan nu genbehandles, idet de arealer, der eventuelt skal fritages for bekæmpelse med pesticider på grund af drikkevandsinteresser, er trukket ud, mens de arealer, der er kommet til som konsekvens af den nye vejlov, er lagt til.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Teknisk Udvalg tager stilling til, hvorvidt et eller flere af scenarierne skal oversendes til høring i Klima- og Miljøudvalget, hvorefter sagen tages op på ny til endelig beslutning.

Beslutning i Byrådet den 22-02-2017

For beslutningen i Teknisk Udvalg stemmer 16 medlemmer (Henry Jensen, Konservatives og Venstres byrådsgrupper), 11 medlemmer (Anna Margrethe Engbæk Schmidt, Flemming Gundersen, Søren Gytz Olesen og Socialdemokratiets byrådsgruppe) stemmer imod og 2 medlemmer (Dansk Folkepartis byrådsgruppe) undlader at stemme. Beslutningen i Teknisk Udvalg er hermed godkendt.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 25-01-2017

Teknisk Udvalg besluttede,

1. at scenarie 1 iværksættes

Martin Sanderhoff og Flemming Lund stemte imod beslutningen, idet de ønsker at fastholde scenarie 0. Martin Sanderhoff og Flemming Lund begærede sagen i Byrådet.

Sagsfremstilling

Historik

I Viborg Kommune er det tidligere besluttet at følge den aftale, der er indgået mellem KL og daværende regering om udfasning af sprøjtegifte. I 1998 indgik miljø- og energiministeren, KL, Amtrådsforeningen, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune således en frivillig aftale om udfasning af pesticider på offentlige arealer. Undersøgelser viser, at aftalen har været en stor succes. I 2006 var forbruget nede på ca. 5 tons aktivt stof på de offentlige arealer, mod ca. 29 tons aktivt stof i 1998. I 2013 var forbruget faldet yderligere til 2,3 tons. I Viborg Kommune var forbruget af aktivt stof i 2013 på 11 kg og er fortrinsvis anvendt til bekæmpelse af bjørneklo og andre invasive arter.

Der blev i 2007 efter kommunalreformen indgået en ny aftale mellem Miljøministeriet, KL og Danske Regioner. Denne aftale fokuserer på en fortsat udfasning på de områder, hvor der stadig er et stort pesticidforbrug.

Samlet set udgør det offentliges forbrug af pesticider en meget lille del – under en promille - af det samlede pesticidforbrug i Danmark.

Dette forslag omhandler ”punktsprøjtning” af den enkelte ukrudtsplante, hvorved forbruget af pesticider i forhold til en ”bredsprøjtningens” minimeres ganske væsentligt. Det forventede forbrug af pesticider fremgår af bilag 1 for scenarier I og II, der præsenteres nedenfor.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Sagen omhandler tre scenarier med hver sin økonomiske konsekvens samt et alternativ, som på sigt måske kan tages i anvendelse.

- **Scenarie 0** omhandler en uændret termisk behandling med gasbrænding
- **Scenarie I** omhandler en ukrudtsbehandling med ”fedtsyre” på arealer udenfor drikkevandsinteresse
- **Scenarie II** omhandler en ukrudtsbehandling med ”glyphosat” (Roundup eller tilsvarende) af arealer uden for drikkevandsinteresse

Ved at sammenholde arealer med drikkevandsinteresserne med de arealer der ukrudtsbekæmpes efter, viser resultatet, at arealer, som bærer 32 % af omkostningerne ved ukrudtsbekæmpelse, er omfattet af drikkevandsinteresse. De resterende arealer er ikke omfattet af drikkevandsinteresser. Bekæmpelsesmetoden på arealer omfattet af drikkevandsinteressen vil uændret være termisk i alle scenarier.

Som konsekvens af den ny vejlov har Kommunen overtaget yderligere ca. 36 km. fortov og ca. 13 km. sti. Det er forudsat, at al fortov og 75 % af de ”nye” stier ukrudtsbekæmpes. Når andelen af stier, som skal ukrudtsbekæmpes, er sat til ”kun” 75 %, så er forklaringen, at det antages, at 25 % af stierne er belagt med asfalt, der som sådan ikke kræver ukrudtsbekæmpelse.

Tabel 1 nedenfor viser, at der som konsekvens af den ny vejlov vil være stigende omkostninger til bekæmpelse af ukrudt på 325.000 kr. årligt, hvis nuværende metode med brænding af ukrudt fastholdes.

Tabellen viser endvidere, hvor stor en andel der er omfattet af drikkevandsinteresse og henholdsvis ikke omfattet.

Tabel 1 – Ændring i mængder i forhold til tidligere	Omkostning
Behov for ukrudtsbekæmpelse i 2016 niveau	1.279.000
Tilgang af stier og fortove (omkostningsforøgelse)	325.000
Behov for ukrudtsbekæmpelse efter tilgang (ny vejlov)	1.604.000
Omkostning til renhold af arealer som ”konflikter” med drikkevandsinteresse - udgør 32 % jfr. ovenfor	520.000
Omkostningsandel der foreslås renholdt med pesticider -68%	1.084.000

Scenarie 0 – uændret termisk bekæmpelse med gasbrænding

Fortsat termisk bekæmpelse medfører en omkostningsforøgelse på grund af de øgede mængder, der følger som en konsekvens af den nye vejlov. Der vil endvidere forekomme en øget udledning af CO².

Scenarie I – punktsprøjtesystem med Ultima Proff (fedtsyre + maleinhydrazid)

Bekæmpelse med ”fedtsyre” forventes kun at kræve sprøjtninger 3 gange årligt. Det betyder, at der bliver mindre kørsel og kun gasbrænding på arealer over drikkevandsinteresser. Udledning af CO² bliver derfor væsentlig mindre. Fedtsyren, der foreslås anvendt, har betegnelsen Ultima Proff, er godkendt af Miljøstyrelsen til formålet. Der er udviklet en sprøjte, som kun reagerer med et ”pust” (punktsprøjt) på grønne blade, når sprøjten føres over et areal med forekomst af ukrudt. Forbruget af fedtsyre er derfor meget nedsat, ligesom det kun anvendes over faste belægninger.

Risici ved anvendelse af midlet vurderes som meget lille. Sandsynligheden for nedsivning til grundvandet er minimal, da der er tale om punktsprøjtning på faste belægninger, hvor sprøjtemidlet optages i planten. Dette sammenholdes med en meget kort nedbrydningstid for midlet. Der forventes økonomiske fordele ved at realisere forslaget, da der er lange frekvenser imellem de krævede sprøjtninger, ligesom der med punktsprøjtesystemet vil være en højere ”arbejdstakt” end med gasbrænding. En traktor med punktsprøjtesystem kan køre 7-8 km/t. mod 3-4 km/t. for en traktor med gasbrænder.

Scenarie II – sprøjtesystem med Glyphosat (eks. Roundup)

Med anvendelse af Glyphosat forventes kun sprøjtninger 2 gange årligt. Metoden vil have samme fordele som beskrevet under Scenarie I. Sprøjtningerne vil blot slå kraftigere igennem. Glyphosat er samtidig billigere i anvendelse (stækker

længere pr. ltr.) på grund af blandingsforholdet med vand til sammenligning med Ultima Proff's blandingsforhold. Stoffet Glyphosat er observeret i 6,4 % af alle GEUS' overvågningboringer. Sammenholdes dette med, at nedbrydningen af pesticider er væsentlig mindre under befæstede arealer sammenlignet med landbrugsjord, vurderes det, at der er risiko for påvirkning af grundvandet. Da der er tale om punktsprøjtning direkte på planten, vurderes risikoen dog som lille. De økonomiske fordele og reduktionen af udledning af CO² vil således være størst ved at implementere scenarie II.

Kvalitet i ukrudtsbekæmpelsen

Forvaltningen har konstateret, at kvalitetskravene til renholdelse er presset i gunstige vækstsæsoner, efter 6 årlige brændinger af ukrudt.

Scenarie II forventes at give det bedste resultat og det bedste helhedsindtryk af ukrudtsbekæmpelsen på de behandlede arealer.

Udledning af CO²

Der redegøres nærmere for udledning af CO² i bilag 1.

Miljøstyrelsens anbefaling

Fedtsyrer + maleinhydrazid (eks. Ultima Proff) kontra Glyphosat (eks. Roundup)

Miljøstyrelsen anbefaler anvendelse af fedtsyrer + maleinhydrazid før anvendelse af glyphosat. Det forklares med, at den såkaldte "halveringstid" er noget kortere på fedtsyrer og maleinhydrazid end på glyphosat. Halveringstiden er udtryk for, hvor hurtigt et stof nedbrydes. Når stoffet er nedbrudt, vil det ikke længere udgøre en mulig risiko for udvaskning til grundvandet eller kunne udgøre utilsigtede effekter på dyr eller planter. Fedtsyrer nedbrydes hurtigt og er nedbrudt til kun 10 % på kun 10 dage. Glyphosat nedbrydes ca. 14 – 15 gange langsommere end fedtsyrer.

Udvikling i brug af pesticider til ukrudtsbekæmpelse

Forvaltningen er bekendt med, at der er en bevægelse i retning af, at flere kommuner overgår til brug af pesticider til ukrudtsbekæmpelse.

Alternativer

På længere sigt kan der vise sig en alternativ metode, som omhandler bekæmpelse med hedt vand (hvilket også betegnes som en termisk bekæmpelse). Metoden anvendes i dag i få kommuner. Investeringen i materiel er stor, og erfaringerne er endnu få. Alternativet vurderes derfor ikke på nuværende tidspunkt at være attraktiv.

Vandet opvarmes til 98° ved hjælp af et "oliefyrt". Der vil således også være udledning af CO² afhængig af hvor tæt ukrudtet står. Vandforbrug beskrives højt, hvor ukrudt står tæt.

Arbejdstakten med redskabet beskrives som langsom, og der vil stadig være behov for mange årlige behandlinger, idet der er tale om en termisk behandling.

Forskellen på den termiske behandling og behandling med pesticider beskrives ved, at den termiske behandling er koncentreret om den grønne del af planten og hæmmer væksten, mens pesticidet optages i selve planten og dræber den.

Der vil således ikke være et økonomisk aspekt i alternativet netop nu, da det er en hurtigere arbejdstakt og et nedsat antal behandlinger, som giver besparelsen.

Anskaffelsesprisen på en til en traktor med en påmonteret varmvandssprøjte beløber sig til ca. 2,0 mio kr. Varmvandsprøjten kan dog monteres på en traktor som allerede er indkøbt til maskinparken, men kun anvendes til glatførebekæmpelse om vinteren. Det kan reducere anskaffelsen til ca. 1,6 mio. kr.

En traktor med påmonteret varmvandssprøjte vejer ca. 3,0 ton, hvilket er kun lidt mere end en traktor med brænder. Vægten udgør således en mærkbar belastning af fortovene. En traktor påmonteret en sprøjte til pesticider vejer mindre.

Tidsperspektiv

Ukrudtsbekæmpelsen påbegyndes årligt i april måned. Det vil være mest hensigtsmæssigt, at tage en ny metode i brug fra sæsonens begyndelse både af hensyn til bemanding og af hensyn til bedømmelse af effekten.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Ved at vælge scenarie 0 vil der blive en omkostningsforøgelse på 325.000 kr. årligt på ukrudtsbekæmpelse i henhold til det tilbud Park- og Vejservice gav på drift af vej- og parkopgaverne.

Muligheder for at begrænse eller udligne omkostningsforøgelsen

Der skal anskaffes en ny sprøjte med punktsprøjtesystem. Anskaffelsesprisen vil beløbe sig til ca. 300.000 kr. Anskaffelsesprisen er indregnet i posten på besparelse af mandskab og maskiner.

I Park- og Vejservice er der anvendt ca 1,5 årsværk på ukrudtsbekæmpelse. Indsatsen vil kunne sænkes med henholdsvis ca. 0,6 årsværk ved anvendelse af scenarie I: fedtsyre (Ultima Proff) og ca. 0,8 årsværk ved scenarie II: anvendelse af glyphosat.

<i>Besparelse (+)</i>	<i>Senarie I</i>	<i>Senarie II</i>
<i>Omkstningsforøgelser (-)</i>	<i>Fedtsyrer</i>	<i>Glyphosat</i>
Mandskab og maskiner	339.000 kr.	424.000 kr.
Anslået reduktion i besparelse p.g.a. opretholdelse af to metoder og derved kørsel til mindre opgaver	-125.000 kr.	-99.000 kr.
Forventet besparelse efter reduktion	214.000 kr.	325.000 kr.
Tilgang af stier og fortove som konsekvens af ny vejlov (mængdeforøgelse)	-325.000 kr.	-325.000 kr.
Omkostningsforøgelse som konsekvens af ny vejlov og fuld indfasning af ny bekæmpelsesmetode (efter 2 år)	-111.000 kr.	0 kr.

Besparelsen fremkommer ved, at antal årlige ukrudtsbekæmpelser sænkes og at arbejdstakten øges med punktsprøjtesystem. Der er indlagt en reduktion i besparelsen i forhold til sagen af 2. september 2015. Det skyldes, at der bliver en del omkostningskrævende kørsel til mindre opgaver ved at dele bekæmpelse af ukrudt mellem to bekæmpelsesmetoder (termisk bekæmpelse og punktsprøjtning med pesticider). Der er endvidere tillagt mængder som følge af ny vejlov. Disse nye mængder vil således være udgiftsneutrale, hvis scenarie II vælges og når metoden er fuld indfaset. Hvis scenarie I vælges vil der være en årlig omkostningsforøgelse på 111.000 kr., når metoden er fuld indfaset.

Indfasning af besparelser

Det forventes at besparelsen vil slå igennem trinvis på grund af udfordringer med indkøring af nyt materiel og læring af nye metoder. Det forventes at op til 50 % af besparelsen nås det første drifts år, og fuld besparelse det andet år.

Hvis scenarie II vælges, vil der kun være tale om en omkostningsforøgelse indtil fuld indfasning af metoden har fundet sted.

Evt. anskaffelse af alternativet

Der er ikke midler indenfor det eksisterende budget til anskaffelse af varmvandssprøjten. Hvis alternativet vælges, må det derfor indgå i budgetlægningen.

Juridiske og planmæssige forhold

Viborg Kommune har vedtaget en række indsatsplaner, der skal beskytte den nuværende og fremtidige grundvands- og drikkevandsressource. Indsatsplanerne udarbejdes dels i Områder med Særlig Drikkevandsinteresser (OSD) og inden for Indvindingsoplande (IVO) til de almene vandværker som ligger uden for OSD.

Der står angivet i indsatsplanens retningslinjer at: *"Der ikke må anvendes pesticider i OSD og indvindingsoplande på arealer ejet af vandværkerne eller offentligt ejede arealer"*. Der fremgår flere oplysninger om grundvandsbeskyttelse af bilag 2.